

Verkiezingsprogramma PS 2023-2027

Een mooi Zeeland voor iedereen

SP.
ZEELAND

INHOUD

1. INLEIDING

2. SPEERPUNTEN

3. GEZONDE LEEFOMGEVING EN VOORZIENINGEN VOOR IEDEREEN

4. EEN ECONOMIE DIE WERKT VOOR IEDEREEN

5. SOCIALE LEEFOMGEVING, LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSEL VOOR IEDEREEN

6. SOCIAAL KLIMAAT EN SCHONE ENERGIE VOOR IEDEREEN

7. VERKEER EN OPENBAAR VERVOER VOOR IEDEREEN

8. KUNST, CULTUUR EN ERFGOED VOOR IEDEREEN

9. JONGEREN

10. EEN BESTUUR DAT OPKOMT VOOR IEDEREEN

11. FINANCIËN

1. INLEIDING

Een mooi Zeeland voor iedereen

Zeeland is een mooie provincie om te leven om te wonen, te werken, op te groeien, naar school te gaan, te recreëren en van te genieten.

Er zijn factoren die de gezonde leefomgeving in Zeeland bedreigen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hele PFAS-verhaal. We moeten gezamenlijk optrekken tegen bedrijven die uit puur winstbejag onze leefomgeving vergiftigen. Het is de hoogste tijd om strenge eisen en strenge handhaving op dit soort vervuilers te zetten. Wij gaan uit van het adagium “de vervuiler betaalt”.

Intussen wordt het steeds moeilijker om goede zorgverleners te vinden in Zeeland. Als de gezondheidszorg niet op orde is, is je basis niet op orde. Daarom zouden Provinciale Staten zich in de komende periode veel sterker moeten maken voor de gezondheidszorg. De Provincie pakt de regie over de zorg.

Het kapitalisme dat de ruimte kreeg in het neoliberalisme zadelt ons op met crisis na crisis. Het is nu tijd voor een rechtvaardig en sociaal beleid.

Alle mensen die in Zeeland willen wonen moeten ook een huis kunnen vinden. Het huidige aanbod van huizen sluit niet aan bij de mensen die woningen zoeken. Wat de SP betreft wordt het bezit van tweede woningen aan banden gelegd. Woningen die de helft van het jaar leeg staan zijn een bedreiging voor de leefbaarheid van onze dorpen. Er zijn op dit moment voldoende vakantiehuizen

in Zeeland. Bouw van nieuwe vakantieparken gaat ten koste van de bestaande parken. Dit werkt verpaupering in de hand en vaak is ondermijnende criminaliteit een bijverschijnsel in deze parken. Er moet recreatiegelegenheid blijven voor elk formaat portemonnee. De SP vindt het maatschappelijk onverantwoord dat mensen hun caravan, waar ze jarenlang in verbleven hebben, moeten verlaten om plaats te maken voor nieuwe huisjes. Hoe een vakantiepark en ons buitengebied wordt ingericht mogen we dus niet aan de markt overlaten, maar moeten we onderdeel maken van een democratisch proces.

Steeds meer Zeeuwen hebben moeilijkheden om hun rekeningen te betalen. Alhoewel de Provincie niet over de inkomens van mensen gaat, kan de provincie wel opkomen voor de belangen van de werkende Zeeuwen. Werken moet lonen. Werken moet kansen bieden. Iedereen die kan werken moet ook kunnen werken.

De kernwaarde van de SP is gelijkwaardigheid van mensen. Gelijkwaardigheid houdt in dat de SP elke vorm van discriminatie verwerpt. Verwerpen van discriminatie houdt in positieve zin in dat elke levensvisie, geloof, seksuele geaardheid wordt gerespecteerd en gewaardeerd. Autochtoon en allochtoon worden niet tegen elkaar uitgespeeld. Multiculturaliteit in al zijn rijkdom is een groot goed voor onze maatschappij.

Concreet houdt verwerping van alle vormen van discriminatie voor de arbeidsmarkt in dat bedrijven die arbeidsmigranten willen inzetten moeten aantonen dat ze hun uiterste best hebben gedaan maar onder bestaande werkzoekenden geen geschikte mensen konden vinden. Discriminatie op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door leeftijd of beperking of anderszins moet hard aangepakt worden.

Wij blijven streven naar een economisch gezonde Provincie, maar niet ten koste van alles en op zo'n manier dat waarden van een democratisch land worden toegepast, de rechten van de mens voorop staan en iedereen gelijkwaardig behandeld wordt. Bestaande bedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen betreffende belasting op de omgeving. Aan nieuwe bedrijven stellen we eisen waarin er ook een fonds komt om het bedrijf uiteindelijk op te kunnen ruimen (saneren) en zo het terrein schoon achter te laten. Het kan niet zo zijn dat de gemeenschap opdraait voor de kosten voor het saneren van bedrijven die jarenlang winst hebben gemaakt. Denk hierbij aan wat Zeeland met Thermphos is overkomen.

Basis voor een succesvolle samenleving is dat alle vormen van onderwijs beschikbaar en bereikbaar zijn. Eigenlijk begint dit al bij de kinderopvang, peuterspeelzalen en basisonderwijs. De SP vindt dat de Provincie verantwoordelijk is voor vervolgopleidingen op alle niveau's. Stageplekken in Zeeland, ook voor kinderen die buiten de provincie naar school gaan zorgen ervoor dat deze jongeren uiteindelijk in Zeeland komen werken.

De boeren zijn de beheerders van één van onze parels, ons prachtige open landschap. Natuurinclusief boeren maakt ons landschap alleen maar mooier. De SP is niet voor minder boeren, maar juist voor meer. Wij vinden dat een boer met een kleinschalig bedrijf gewoon een fatsoenlijke

boterham moet kunnen verdienen. Boeren die over willen stappen op biologische bedrijven moeten in de periode dat ze nog onvoldoende inkomsten uit hun producten krijgen, ondersteund worden door de provincie. We stimuleren de aanleg van voedselbossen. Wat de SP betreft gaat de rol van de supermarkten (zij betalen veel te weinig voor de producten) en de rol van de banken op de schop. Beide partijen zijn verantwoordelijk voor de schaalvergroting waar de boeren toe gedwongen zijn. Landbouwers die voldoende steun ervaren, kunnen gemakkelijker hun verantwoordelijkheid nemen om biodiversiteit te verbeteren op hun land, in de bodem en de omgeving zodat vlinders, insecten en akkervogels ook daar weer toe kunnen nemen. Voor mens en dier is er dan weer meer te beleven. SP Zeeland vindt dat het landschap meerwaarde heeft met meer landschapselementen zoals knotbomen, bomenrijen, houtwallen, heggen en hagen en natuurvriendelijke oevers. Daar kunnen zowel landbouw, natuur en recreatie in opbloeien.

Zeeland heeft een prachtige natuur. Dat dit zo blijft is niet vanzelfsprekend, daar moet je wat voor doen! Natuur is een van de kerntaken van de provincie en verdient wat de SP betreft meer aandacht. Iedere euro die de maatschappij investeert in de natuur wordt dubbel en dwars terugverdiend bijvoorbeeld doordat mensen hier liever wonen en recreëren plus het draagt bij aan het welbevinden van mensen.

Een andere parel in ons mooie Zeeland is de Zeeuwse kust. De Zeeuwse kust is voor iedereen. Dat betekent dus dat we niet mogen toestaan dat mensen die dat kunnen betalen huizen of huisjes bouwen op plekken die bestemd zijn voor iedereen om van te genieten.

https://zeeland.sp.nl/sites/zeeland.sp.nl/files/attachments/sp_onderzoek_de_kust_is_voor_iedereen.pdf

Zeeland is ook een provincie met prachtige monumenten, mooie evenementen en kleinschalige voorstellingen. Cultuur is het cement van de samenleving. We mogen ook echt trots zijn op onze lokale producten. De SP denkt dat we toe moeten naar een samenleving waarin we steeds meer voedsel uit eigen streek moeten halen.

Om al deze prachtige dingen bereikbaar te houden moet er een goed Openbaar Vervoer komen. Provinciebesturen van de afgelopen periodes zijn bezig geweest met het uitkleden van het Openbaar Vervoer. Als het aan de SP ligt is dat afgelopen. Wat de SP betreft wordt het Openbaar Vervoer een alternatief voor het eigen vervoer. Het geld dat beschikbaar is voor mobiliteit gaat wat ons betreft voor een groter deel naar het OV. Voor wegen investeren we in veiligheid en onderhoud van de bestaande wegen.

In de komende periode zal er grote aandacht moeten zijn voor het verbeteren van fietspaden en de veiligheid van fietsers.

De SP vond, vindt en zal altijd blijven vinden dat de Westerscheldetunnel zo snel mogelijk tolvrij moet worden.

https://zeeland.sp.nl/sites/zeeland.sp.nl/files/attachments/openbaar_vervoer_sp_zeeland.pdf

Buiten al deze kansen staat de provincie ook voor een aantal grote opgaven. We mogen niet toestaan, zeker in Zeeland niet, dat ons klimaat verder opwarmt en dus het water verder stijgt.

Aanpak van de stikstofcrisis moet op een eerlijke manier gebeuren waaraan tegelijk met de boeren ook de industrie, het verkeer, de luchtvaart en de scheepvaart hun steentje bijdragen.

Wij geloven niet in kernenergie zolang er geen oplossing is voor het afval.

We willen stimuleren dat mensen bewuster omgaan met energie vanuit respect voor de aarde. Al de miljarden overheidsgeld die nodig zijn om een kerncentrale op te starten kan je beter in echte duurzame energie stoppen. De energiecrisis laat pijnlijk zien dat je voor energie en energieprijzen niet afhankelijk moet zijn van de markt, want energie is bij uitstek een nutsvoorziening. Daar ligt een rol voor de Provincie Zeeland, met zeggenschap over de Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM). Het is tijd dat de rol van de Provincie Zeeland bij het terugbrengen van energie tot nutsvoorziening groter wordt. Geen markt maar een voorziening, zodat niemand in de kou komt te zitten. Wij zien een uitdrukkelijke rol voor de provincie in het isoleren en energieneutraal maken van de bestaande woningvoorraad, zeker voor hen die het niet kunnen betalen. Een succesvolle energietransitie is alleen mogelijk als iedereen kan meedoen.

https://zeeland.sp.nl/sites/zeeland.sp.nl/files/attachments/definitieve_energienota_sp.pdf

De tweedeling in de samenleving neemt toe en het leven wordt voor veel mensen steeds moeilijker. We hebben een wooncrisis, waardoor woningzoekenden geen betaalbaar huis meer kunnen vinden. We hebben ook een energiecrisis, met het gevolg dat steeds meer mensen de hoge energierekening niet meer kunnen betalen. Bovendien kregen we te maken met een stikstofcrisis, waardoor de bouw van woningen is stilgevallen, de natuur en het milieu worden bedreigd en veel boeren hun bedrijf en hun toekomst dreigen te verliezen. Door de klimaatcrisis en de opwarming van de aarde hebben we te maken met verdroging van de grond en verschraving van de natuur en zullen er vaker perioden komen met wateroverlast óf juist met watertekorten. In elk van deze grote crisissen speelt de provinciale politiek een belangrijke rol. Besluiten die in de provincie worden genomen hebben direct invloed op het leven van mensen en zijn bepalend voor de toekomst van ons land. Het provinciale bestuur is voor veel mensen onbekend – en ook onbemind. Maar de provincie kan bepalen hoe de schaarse ruimte wordt gebruikt. Of er een industrieterrein komt. Hoe de natuur wordt beschermd en hoe het water wordt beheerd. De provincie gaat mede over aanleg en onderhoud van de wegen en toegankelijk en betaalbaar openbaar vervoer. Het cultureel erfgoed of de regionale omroep, de provincie kan op veel gebieden het verschil maken. De afgelopen jaren zijn te veel zaken overgelaten aan de markt. Het regionale bus- en treinvervoer, de energievoorziening, of de bouw van betaalbare woningen, het is in handen gekomen van commerciële partijen die vooral oog hebben voor de winst en niet voor mensen. Wij vinden: Wat niet failliet mag gaan moet in overheidshanden blijven of komen.

De SP wil dat de provincie stopt met dit neoliberale beleid. Wij willen breken met deze oude politiek van marktwerking en we staan voor een provincie die wél verantwoordelijkheid neemt voor mensen. Wij denken dat de tijd van ongebreideld kapitalisme sowieso voorbij is.

Op 15 maart zijn de verkiezingen voor de Provinciale Staten. Met uw stem kunt u kiezen voor verandering. De SP wil de tweedeling stoppen en mensen meer zekerheid bieden. In de provincie hebben veel te lang de commerciële belangen van grote bedrijven het beleid bepaald. Wij vinden dat de wensen en de noden van mensen centraal moeten staan. Hoe, dat laten we zien in dit

programma, waarin we voorstellen doen voor een eerlijke en sociale politiek. Maar dat doen we als SP ook altijd in de praktijk, door samen met de mensen in actie te komen: als misstanden moeten worden aangepakt en om ervoor te zorgen dat veranderingen ook echt mogelijk worden. Zo betrekken we mensen bij de politiek en laten we zien dat het ook anders kan. Wij nemen de provincie serieus, omdat we de problemen van mensen serieus nemen. Omdat het eerlijker en socialer moet. In de provinciale politiek – en zeker ook in Den Haag. 15 maart kiest u voor uw provincie, maar ook voor de landelijke politiek. De mensen van de Provinciale Staten waar u op stemt, kiezen op hun beurt de leden van de Eerste Kamer. Deze verkiezingen gaan over de politiek in de provincie, maar bepalen indirect ook de toekomst van het landelijke beleid. Of de regering van Mark Rutte door kan gaan op de huidige weg of dat ook nationaal een eerlijker en socialer politiek mogelijk kan worden. U kunt de SP daar op 15 maart bij helpen. Met uw steun kunnen wij in de provincie én in Den Haag beter opkomen voor uw belangen.

Met zoveel kansen en opgaven heb je een bestuur nodig dat daadkrachtig is. Die alle beslissingen samen met de inwoners neemt en echt naar ze luistert. De SP staat voor zeggen wat je doet, maar vooral ook doen wat je zegt. Als het nodig is om richting andere overheden, bijvoorbeeld de Rijksoverheid, op te komen voor de rechten van de Zeeuwen, moet het nieuwe bestuur met de vuist op tafel durven te slaan.

2. SPEERPUNTEN

- 2.1 Goed Openbaar Vervoer is goed voor jong tot oud, voor student tot gepensioneerd, voor mensen met en zonder beperking, voor bewoner tot recreant, goed voor het klimaat en dus voor iedereen.
- 2.2 Tolvrije tunnel NU! en voor iedereen.
- 2.3 Gezonde leefomgeving dus schone bedrijven.
- 2.4 Duurzame energie, betaalbaar voor iedereen.
- 2.5 Samen met meer kleinschalige boeren voor een betere natuur voor iedereen met meer vlinders, insecten en vogels.

3. GEZONDE LEEFOMGEVING EN VOORZIENINGEN VOOR IEDEREEN

Onder leefbaarheid verstaan we een sociale, economisch gezonde, duurzame en groene provincie waarin ieder mens gelijke kansen krijgt, en waarin gemeenschappelijke of openbare voorzieningen voor iedereen goed bereikbaar en betaalbaar zijn. Iedereen heeft recht op goede en bereikbare zorg en moet mee kunnen doen op de arbeidsmarkt en in de maatschappij. Dat kan alleen als binnen de arbeidsmarkt en de maatschappij voldoende wordt ingezet op een eerlijke democratische aanpak. Als dit niet goed geregeld is dan vindt de SP dat de Provincie dit moet signaleren en verbeteren.

Meerdere Zeeuwse gemeenten hebben te maken met afname van het aantal inwoners in kleine dorpen en woonkernen. Ook is er sprake van vergrijzing, om de Zeeuwse gemeenten aantrekkelijk te houden voor jonge gezinnen is het van belang om te investeren in Openbaar Vervoer, onderwijs en betaalbare woonvoorzieningen. We zijn er alert op dat de Provincie het platteland beter beschermt. Er moet een redelijke verdeling zijn tussen het aantal woonvoorzieningen die worden bewoond en die als recreatie worden gebruikt om te voorkomen dat spookdorpen ontstaan. De Provincie zorgt ervoor dat in de nabijheid onderwijsvoorzieningen zijn. Om studeren in Zeeland aantrekkelijk te maken moet de Provincie gemeenten stimuleren om te zorgen voor voldoende en betaalbare studentenhuysvesting.

SPEERPUNTEN GEZONDE LEEFOMGEVING EN VOORZIENINGEN VOOR IEDEREEN:

- 3.1 De volksgezondheid en het geestelijk welzijn (GGZ) is steeds meer een verantwoordelijkheid geworden van Rijk en marktpartijen. De zorg voor de jeugd, de maatschappelijke opvang en maatschappelijke participatie zijn in de eerste plaats verantwoordelijkheden van gemeenten. Hoewel de Provincie op al deze terreinen geen directe zeggenschap (meer) heeft, vindt de SP dat de Provincie het geheel van alle zorg- en welzijnsvoorzieningen moet overzien en indien nodig in actie komt om de kwaliteit te bewaken en de samenwerking te bevorderen tussen gemeenten, instellingen, verzekeraars en landelijke overheid. De SP ziet dat als een essentiële voorwaarde voor een gezonde leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat, en daarmee een kerntaak van de Provincie, ook wanneer dit niet expliciet is benoemd.
- 3.2 In vrijwel alle sectoren van zorg zijn door bezuinigingen door het Rijk en als gevolg van marktwerking of privatisering kwaliteitsproblemen ontstaan. Urgent knelpunt is een gebrek aan voldoende deskundig personeel. De SP wil actief beleid dat erop is gericht deze knelpunten zo snel mogelijk weg te werken. De Provincie dient samen met de veiligheidsregio te waken over voldoende ambulancestandplaatsen zodat acute zorg bereikbaar blijft. De Provincie pakt de regie over de zorg.
- 3.3 Perspectief bieden aan mensen die wonen in de Zeeuwse regio's en er zich willen vestigen is een speerpunt van de SP. De Provincie moet uitzicht bieden op gebied van werk (dichtbij huis), op behoud van kwalitatief goede voorzieningen voor iedereen, op geschikte en betaalbare huisvesting en op mogelijkheden om zich als gemeenschap goed of beter te organiseren.
- 3.4 De Provincie zorgt als mede-investeerder, regisseur of motivator en met de inzet van gemeenten, bedrijfsleven, woningcorporaties, zorginstellingen, welzijnsorganisaties en onderwijsinstellingen voor investeringen en verbeteringen in:
de regionale economie, regionale zorg- en welzijnsvoorzieningen, regionale cultuur en sport, en maatschappelijke voorzieningen en opleidingen. Tevens voor het bouwen, renoveren, energiezuinig maken en betaalbaar houden van huizen.
- 3.5 De SP vindt dat de provinciale geldmiddelen voor uitvoering van de leefbaarheidsagenda voldoende omvangrijk en doelgericht worden ingezet. Daar horen maatstaven bij die waarborgen dat de leefbaarheid substantieel wordt bevorderd, en dat in gemeenschappen de sociale samenhang wordt versterkt.
- 3.6 De SP ziet ook de zorg voor het platteland en de natuur als voorwaarde voor een gezonde leefomgeving voor iedereen. Het ruimtelijk beleid kan bij dit alles een belangrijke rol spelen. Bijvoorbeeld voor het herbestemmen van archeologisch en landschappelijk erfgoed, zoals kerken, authentieke boerderijen en erven voor activiteiten in de sfeer van economie, zorg en cultuur die passen bij de schaal van de regio. Zo blijft Zeeland aantrekkelijk voor iedereen.

- 3.7 Ook in kleine dorpen of woonkernen moet het woningbestand divers zijn. In ieder geval dient er op basis van behoefte genoeg ruimte te zijn voor sociale woningbouw. Democratisch is het als alle dorpen en woonkernen betrokken worden bij de wens voor sociale woningbouw of andere geschikte woonvormen.
- 3.8 Om Zeeland aantrekkelijk te maken voor studenten ziet de SP een rol voor de Provincie en gemeenten om te zorgen dat er voldoende geschikte studentenwoningen en voldoende stageplaatsen voor alle opleidingsniveaus zijn. Wat de SP betreft dient de Provincie naar vermogen in te zetten op voldoende onderwijsinstellingen die toegankelijk en aantrekkelijk zijn voor iedereen. Ook is voldoende en geschikt Openbaar Vervoer belangrijk voor het vestigingsklimaat van jongeren, studenten en jonge gezinnen.
- 3.9 De Provincie is verantwoordelijk voor de veiligheid van al haar inwoners. Door de gevolgen van klimaatverandering is het belangrijk om de veiligheid met betrekking tot water te kunnen garanderen. Hiervoor moet de Provincie een actief beleid opstellen samen met de ketenpartners zoals Waterschap Scheldestromen en de veiligheidsregio Zeeland om deze veiligheid te kunnen blijven garanderen aan haar inwoners. In dit beleid moet duidelijk worden hoe de huidige stand van de waterveiligheid is en wat er nodig is om deze veiligheid te verbeteren.
- 3.10 Vanwege de grote Zeeuwse industrie is het belangrijk dat de Provincie samen met de veiligheidsregio Zeeland de veiligheid rondom chemische stoffen garandeert en voorkomt dat er stoffen in de omgeving terecht komen. Hiervoor moet de Provincie samen met de veiligheidsregio Zeeland een actief beleid opstellen waarin duidelijk wordt wat de mogelijke gevaren zijn en wat voor maatregelen er preventief genomen worden om een ramp te voorkomen. Indien zich een ramp voordoet moet het duidelijk zijn welke maatregelen genomen zullen worden om mens en dier te redden.

4. EEN ECONOMIE DIE WERKT VOOR IEDEREEN

Economie is van belang om te zorgen dat de Zeeuwse samenleving draaiend blijft en er voor iedereen ruimte is om te wonen, te werken en te leven. Er moet ruimte zijn voor starters om in een omgeving met voorzieningen te wonen en te werken. Voldoende banen voor starters op de arbeidsmarkt, betaalbare woningen voor jongeren en jonge gezinnen alsmede de voorzieningen die deze groep nodig heeft. Goed Openbaar Vervoer is daarbij in één adem te noemen, om beweeg- en leefruimte voor bewoners en recreanten, die van groot belang zijn voor de economie, te bieden.

De SP hecht er aan dat alle werkgevers voldoende oog hebben voor maatschappelijke belangen, goede arbeidsvoorwaarden, de inzet van mensen met meer of minder afstand tot de arbeidsmarkt en verduurzaming van hun bedrijf. Belangrijk voor werknemers is dat ze kunnen werken in democratisch goed georganiseerde omstandigheden en een gezonde werkomgeving. Voor bewoners is een gezonde omgeving essentieel. Voor bedrijven is het van belang dat er niet alleen rekening wordt gehouden met het economisch belang maar ook met het ecologisch belang. Prioriteit is dus vervuiling en overlast voorkomen. Een economisch gezond bedrijf zorgt goed voor werknemers en omgeving en speelt in op innovatieve ontwikkelingen, die een gezonde leefomgeving bevorderen, uitstoot verminderen, het milieu niet belasten en minder bijdragen aan de opwarming van de aarde.

De Provincie moet bedrijven stimuleren om in te zetten op innovaties zodat ze gebruik kunnen maken van groene waterstof, inventieve combinaties via warmtenetten en inzet van elektrisch vervoer. Ook is een gezamenlijke grootschalige aanpak om te komen tot zonnepanelen op daken van

bedrijven en loodsen van economisch en duurzaam belang. Zonnepanelen in het landschap op weilanden en akkers verminderen de kwaliteit van het landschap en zijn een verkeerde keuze. Voor werknemers en omwonenden ontstaat tevens een gezonde leefomgeving en een gezonde economische situatie door de aanleg van groene daken. De isolerende werking van deze daken vermindert het energieverbruik aanzienlijk. Dit alles kan de economie ten goede komen, vermindert warmtestress en haakt aan bij andere doelen waaronder klimaatadaptatie.

Van groot belang voor de economie is het midden- en kleinbedrijf als belangrijke werkgever. Meerdere banen en mogelijkheden voor starters liggen in de recreatiesector. Daarnaast weerspiegelt het midden- en kleinbedrijf de menselijke maat: door hun schaal en aard bevinden kleine bedrijven zich midden in de samenleving. Ze zorgen voor bedrijvigheid, werkgelegenheid en leefbaarheid in de buurten, steden, dorpen en op het platteland.

De economie heeft een tekort aan arbeid dat vooral in de zware beroepen opgevuld wordt door arbeidsmigranten uit Oost-Europa. Deze mensen worden regelmatig slecht gehuisvest in woningen waar ze met 2 of meer op een kamer wonen en daarvoor honderden euro's per maand betalen aan een uitzendbureau, dat voor de huisvesting zorgt. Daarnaast zorgen uitzendbureau's voor het vervoer van en naar het werk en voor de zorgverzekering. De kosten worden van het loon afgehouden. Bij ontslag of ziekte verliest de arbeidsmigrant huis en zorgverzekering. De huisvesting van arbeidsmigranten is volledig overgeleverd aan de markt waardoor er woekerwinsten worden gemaakt over hun rug. De provincie Zeeland kan hieraan, net als de provincie Zuid-Holland, iets doen door gemeenten te steunen, integrale aanpak te stimuleren en kennis te delen.

Een Tolvrije Westerscheldetunnel, daar strijdt de SP al sinds 2006 voor. Al in 2007 ontving de Tweede Kamer 20.000 handtekeningen. De SP strijdt hier nog altijd voor, ook in 2023. Wij vinden dat een tolvrije Westerscheldetunnel een enorme economische boost voor de provincie kan betekenen. Dat is inmiddels ook door rapporten bewezen.

Naar verwachtig wordt de Westerscheldetunnel in 2025 tolvrij voor personenauto's en motoren. Dit kan eerder! Geen tol voor personenauto's, wel tol voor vrachtwagens blijft oneerlijk. De Zeeuwse bedrijven hebben hierdoor nog steeds hogere kosten dan hun collega's in de rest van Nederland. Wij willen: De tunnel tolvrij NU! en voor iedereen.

SPEERPUNTEN EEN ECONOMIE DIE WERKT VOOR IEDEREEN:

- 4.1 Het economisch beleid van de Provincie, met o.a. stimulerings- en innovatiefondsen zoals de impuls Zeeland, moet meer doen voor het MKB en zich niet alleen richten op grote bedrijven. In alle gevallen wordt voorrang gegeven aan innovaties bij bedrijven die een gezonde samenleving en gezonde werkomgeving bevorderen.
- 4.2 Aan financiële bijdragen of leningen worden voorwaarden verbonden die garanderen dat bedrijven voldoende oog hebben voor maatschappelijke belangen, zoals werkgelegenheid, maar ook een gezonde werk- en leefomgeving, als het voorkomen van vervuiling (denk aan

PFAS) en overlast, gebruik van schone energie, rekening houden met ecologie en goede arbeidsvoorwaarden. Daaronder wordt begrepen het belang van vaste contracten, goede sociale regelingen voor ZZP'ers, de inzet van mensen met meer of minder afstand tot de arbeidsmarkt en de garantie dat niemand werkt voor minder dan het wettelijk vastgestelde minimumloon. Arbeidsmigranten krijgen goede en betaalbare huisvesting, iets wat niet door een uitzendbureau of werkgever in het arbeidscontract wordt bepaald, zodat ze niet direct zonder huisvesting zitten als ze worden ontslagen en ze geen woekerhuren moeten betalen voor een kamer die ze met anderen moeten delen.

- 4.3 Faciliteren van voldoende opleidingen voor jongeren en starters op de arbeidsmarkt. Aanhaken bij scholing voor werknemers, faciliteren van opleidingen die inspelen van maatschappelijke en technologische ontwikkelingen zodat werknemers zich kunnen ontwikkelen. Ontwikkeling is oog hebben voor creatieve processen, ruimte voor beweging om werkplezier te bevorderen.
- 4.4. De recreatieve sector profiteert van de natuurrijke omgeving en het landschap in Zeeland en moet worden gestimuleerd om haar verantwoordelijkheden daarin te nemen. Ondernemers moeten gestimuleerd worden om rekening te houden met de omgeving, de ecologie en schoon water. De Provincie zou vernieuwende concepten vooraf moeten toetsen of de impact op de omgeving toelaatbaar is. Overlast door licht, geluid of betreding beperken in kwetsbare natuurgebieden of rustzones.
- 4.5. De tunnel tolvrij NU! en voor iedereen.
- 4.6 Veel werkgelegenheid wordt geboden door grote (multinationale) bedrijven in met name de industriegebieden van Vlissingen/Borsele en Terneuzen. De keerzijde is dat deze bedrijven gevaar kunnen opleveren voor de omgeving, en bij sluiting de samenleving mogelijk opzadelen met hoge saneringskosten van gevaarlijke bedrijfsterreinen. De Provincie Zeeland heeft geleerd van één van deze bedrijven (Thermphos) die de Provincie aan de rand van de financiële afgrond bracht. Dit moet worden voorkomen. De Provincie behoort in kaart te brengen wat op dit vlak de risico's zijn en behoort juridisch waterdicht af te dwingen dat kosten van sanering of milieuvervuiling nooit voor rekening komen van de samenleving, maar van de onderhavige bedrijven zelf, ook in het geval van faillissement of plotseling vertrek. Dit kan bijvoorbeeld door bestaande of nieuw te vestigen bedrijven te verplichten verzekeringen af te sluiten of hiervoor financiële middelen te reserveren. De vervuiler betaalt!
- 4.7 In het geval van gevaarlijke transporten (over de weg, het spoor, het water en door de lucht) moet duidelijk zijn wie opdraait voor rampenbestrijding of crisismanagement en/of wie verzekerd is of zich dient te verzekeren tegen de betreffende risico's.

- 4.8 De SP vindt dat de Provincie een rol heeft om de verduurzaming van de industrie in goede banen te leiden door onder meer in te zetten op de verdere ontwikkeling van industriële restwarmte, bijvoorbeeld uit het Sloegebied.
- 4.9 De Provincie moet zich inspannen om nieuwe bedrijven, waaronder ook overheidsinstellingen, die het milieu niet overmatig belasten en zorgen voor duurzame en hoogwaardige werkgelegenheid, naar Zeeland te trekken. Het provinciebestuur dient zich hiervoor tot het uiterste in te zetten en er op aan te sturen dat de Rijksoverheid zijn verantwoordelijkheid neemt, zodat er geen concurrentiestrijd ontstaat tussen gemeenten.
- 4.10 Samen met gemeenten, onderwijs, ondernemers, zorginstellingen en uitkeringsinstanties behoort de Provincie plannen te maken die als doel hebben voldoende opleidings- en stageplaatsen te realiseren, met name in sectoren waar een tekort is of dreigt aan voldoende, goed opgeleid personeel, zoals in de zorg, de techniek en het onderwijs.
- 4.11 Voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van een groene provincie als Zeeland is het van belang dat er wordt geïnvesteerd in biologische landbouw, zodat in harmonie met landschap en milieu wordt geboerd. Innovaties in de biologische landbouw moeten gestimuleerd worden. Hierbij valt te denken aan het subsidiëren van proefprojecten en het actief bevorderen van kennisuitwisseling. Boeren die (deels) over willen schakelen op biologische landbouw of veehouderij worden hierin ondersteund.
- 4.12 De Provincie moet afspraken maken met gemeenten om de onderlinge concurrentie bij het aantrekken van bedrijven te stoppen en te voorkomen dat waardevol landschap ondergeschikt wordt gemaakt aan financiële belangen, zoals in het geval van De Trekdiijk bij Middelburg, of op andere plaatsen langs toegangswegen. Bij bedrijfsvestigingen behoort de Provincie in eerste instantie in te zetten op vestiging op bestaande bedrijfsterreinen in plaats van het opofferen van landschap en natuur op nieuwe locaties.
- 4.13 Om de binnensteden levendig te houden is het van belang dat winkels zich concentreren in een binnenstad en niet op grote terreinen buiten de bebouwde kom.

5. SOCIALE LEEFOMGEVING, LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSEL VOOR IEDEREEN

Zeeland is als kustprovincie veelzijdig en heeft meerdere landschappelijke en ecologische waarden. De Zeeuwse kust wordt erg gewaardeerd door bewoners en bezoekers. Er is veel flora en fauna en er zijn diverse Natura 2000-gebieden. De waterrijke omgeving is van groot internationaal belang voor diverse kustvogels en overwinterende en rustende soorten. Het is van belang dat er een stop komt op recreatieve bebouwing langs de kust. Er is een Kustvisie die tot op zekere hoogte bescherming biedt aan het gebied grenzend aan de Noordzee. We moeten steeds op blijven letten dat er niet toch opnieuw gebouwd wordt. Dit speelt ook langs de Deltawateren, een gebied met meerdere ecosystemen: rivierarmen en estuaria, slikken en schorren, dijken en vliedbergen, vronen en inlagen.

De SP vindt dat de Provincie de regie moet nemen om dit gebied te beschermen, met behoud van openheid en openbare ruimte. Te vaak zien we de ontwikkeling en aanleg van grootschalige huisjesparken aan de oevers van de Deltawateren.

Uit een onderzoek van de SP onder inwoners van Zeeland blijkt dat een overgrote meerderheid tegen dit soort ontwikkelingen is en natuur, rust en ruimte wil behouden. De SP zet zich in voor het betrekken van bewoners (stimulatie van democratische processen) bij het behoud van natuur en openbare ruimte. De kust en de oevers van de binnenwateren zijn voor iedereen en mogen geen privé-eigendom worden. Eenmaal bebouwd is het onomkeerbaar. Plannen voor recreatieparken door projectontwikkelaars moeten aan banden worden gelegd. De Provincie heeft hierin de regie te nemen.

Zeeland is een provincie met grote industriële bedrijven die werkgelegenheid bieden en van economisch belang zijn. Overlast is er soms ook, zoals milieubelasting, gezondheidsrisico's, (denk aan PFAS) en negatieve effecten op natuur en leefomgeving. We willen een gezonde leefomgeving, dus moeten we luchtvervuiling, watervervuiling, geluidshinder en stankoverlast aanpakken en voorkomen. Volksgezondheid staat voorop! De SP wil dat de Provincie Zeeland zich actief inzet voor een gezonde leefomgeving en voor bescherming van landschap en natuur.

Het Zeeuwse platteland is grotendeels landbouw en natuur. De SP vindt dat landbouw, landschap en natuur in harmonie en balans moeten zijn met minder uitstoot van CO2 en stikstof. De plannen van het Rijk om de stikstofdepositie sterk te verminderen ten gunste van natuurherstel zijn door de boeren slecht ontvangen. Stikstof komt niet alleen van de landbouw en veeteelt maar ook van de industrie en van buiten de landsgrenzen. De SP vindt dat er een balans moet zijn tussen de stikstofreducerende maatregelen en een perspectief voor de boeren. Dat kan door in te zetten op kleinschalige biologische en natuurinclusieve landbouw en veeteelt met minder dieren per hectare. Intensieve veehouderij past daar niet in. Regionale afzet en streekproducten zijn de toekomst. Verbetering van bodem en waterkwaliteit is van maatschappelijk belang. Het gaat niet goed met de biodiversiteit en dat verdient volop de aandacht.

Gebruik van ruimte is steeds vaker onderwerp van gesprek. De SP zet zich in voor handhaving van de kwaliteiten van landschap en natuur en voor een gezonde leefomgeving.

SPEERPUNTEN SOCIALE LEEFOMGEVING, LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSEL VOOR IEDEREEN:

- 5.1 De SP vindt verbetering van biodiversiteit een belangrijk speerpunt. Landbouw en natuur dus meer in balans. In dit kader is het gesprek met de boer als gelijkwaardige partner (de dialoog dus) essentieel.
- 5.2. Landbouw moet staan voor gezonde voeding voor mens en dier. De tijd is voorbij dat de handel en de afzet het voor het zeggen hebben. Stop het zo goedkoop mogelijk produceren met als resultaat de uitbuiting van agrariërs en de aarde. Niet een zo groot mogelijke opbrengst is het doel, maar het ecologisch en maatschappelijk verantwoord produceren.
- 5.3 De belasting van het milieu moet zichtbaar zijn in de kostprijs van voedsel. Natuurvriendelijk geproduceerde producten zijn dan altijd goedkoper. Stikstofemissie, CO2, uitstoot en uitspoeling van mest of kunstmest, gaan ten koste van milieu en natuur (de toekomst van de aarde) en kosten de samenleving veel geld. Voorkomen is beter. Uiteindelijk is biologische landbouw beter en goedkoper voor ons allemaal. De SP verkiest dit boven intensieve vormen van landbouw.
- 5.4 Gezond voedsel moet betaalbaar en bereikbaar zijn voor iedereen. Plantaardig voedsel (vegetarisch) en regionaal geproduceerd voedsel biedt perspectief en belast bodem en water minder. Provincie kan als voorbeeld zelf vegetarisch en lokaal voedsel stimuleren bij ontvangst van gasten en openbare gelegenheden.

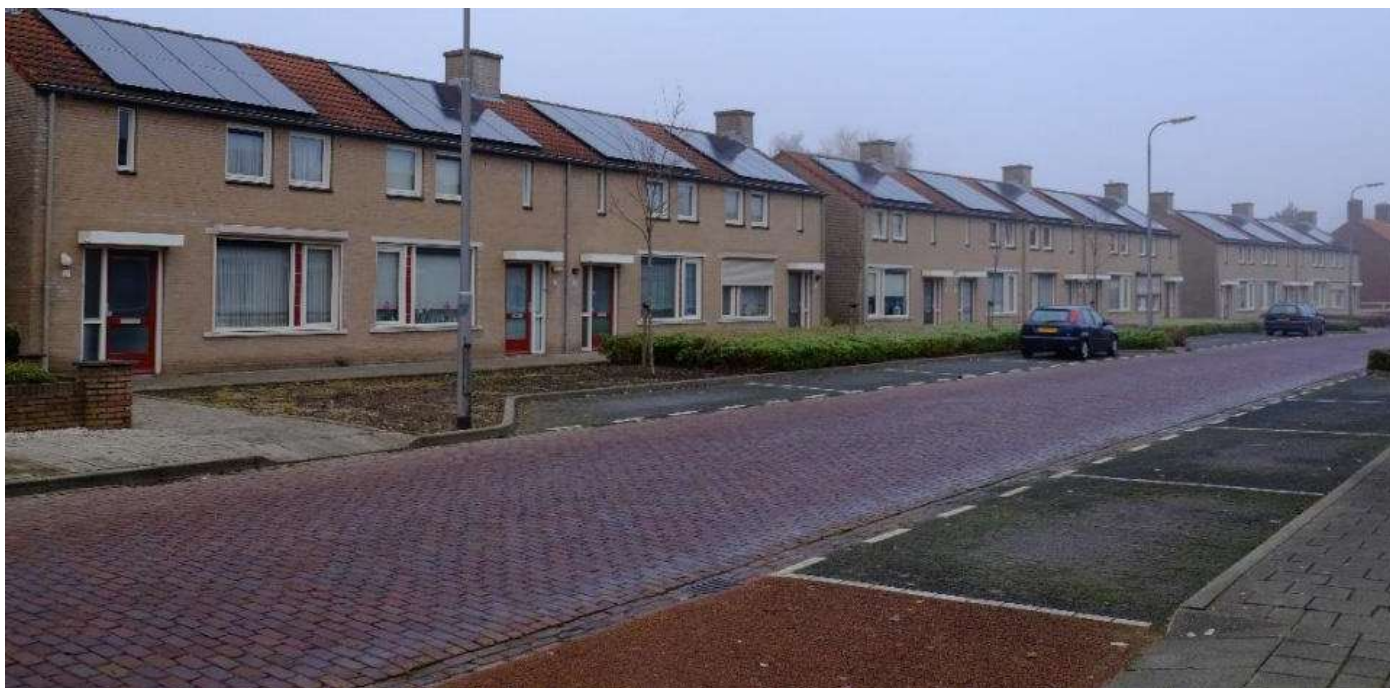
- 5.5 Intensieve veehouderij is vooral door de hoge stikstofuitstoot, zeer slecht voor de gezonde leefomgeving en de natuur en dus achterhaald. Het is kostbaar en vervuilend en gaat ten koste van dierenwelzijn, gezondheid, biodiversiteit, natuur en milieu. Het is tijd voor de alternatieven die er volop zijn en rekening houden met natuur en betere omstandigheden voor dieren.
- 5.6 De SP wil meer regie bij de Provincie. De Provincie moet een speerpunt maken van het actief stimuleren van agrariërs om verder te gaan met een natuurvriendelijke landbouw en met biologische landbouw. Er zijn voorbeelden in Zeeland van strokenteelt, extensief gebruik en samenwerking tussen agrariërs en natuurorganisaties. Help agrariërs om dit mogelijk te maken. Ga het gesprek aan met afzetorganisaties om te voorkomen dat ze agrariërs benadelen.
- 5.7 In de landbouw moet het gaan om duurzame, ecologisch verantwoorde productie, en een meer eerlijke verdeling van de opbrengsten voor alle mensen die in de keten werken. De SP wil een stimuleringsfonds dat de overbrugging makkelijker maakt voor agrarische ondernemers om over te stappen naar biologische, natuurvriendelijke productie en regionale afzet. Meer dan industriële innovatie, moeten ook innovaties in de natuurinclusieve en biologische landbouw door de Provincie worden gestimuleerd.
- 5.8 Waar agrariërs vooral produceren voor de internationale markt of de verwerkende industrie moet gekeken worden naar een meer natuurvriendelijke landbouw en een eerlijker opbrengst voor de agrariër. Agrariërs moeten alternatieven kunnen krijgen en niet in de mangel komen van internationale afzetorganisaties of verwerkende industrie. Dat vraagt van de Provincie om in gesprek te gaan met agrariërs en te verkennen wat de mogelijkheden zijn voor coöperaties.
- 5.9 Bodem en water zijn onderdeel van het ecosysteem. De Kaderrichtlijn Water en een levende bodem moeten sturend zijn. De landbouw moet de bodem en de soortenrijkdom niet uitputten, maar er op gericht zijn deze te verrijken onder meer door gebruik van groenbemesting in plaats van dierlijke mest. Een gezonde leefomgeving vraagt om een kleinschaliger landbouw met heggen, bomen en natuur, om zo te voorkomen dat er steeds meer dier- en plantensoorten verdwijnen die voorheen in landbouwgebieden voorkwamen.
- 5.10 In het belang van de biodiversiteit vindt de SP dat Zeeland een actieve bij-vriendelijke provincie moet worden. Dat houdt in dat de komende vier jaar door de Provincie brede maatregelen worden genomen om de biodiversiteit te verhogen. Bij dit proces behoort de inventarisatie en monitoring van de stand van soorten bijen, vlinders en andere insecten.
- 5.11 De SP kiest waar nodig en mogelijk voor behoud en bescherming van open landschap, landbouwgrond en natuur boven andere belangen als stads- of dorpsuitbreiding, uitbreiding

- van industrie of bedrijventerreinen en uitbreiding van recreatieterreinen. Bebouwing hoort in bestaande bebouwde- of concentratiegebieden.
- 5.12 De Provincie moet scherpere kaders aangeven (meer nog dan in de Kustvisie staat) om te voorkomen dat de kust, het open landschap, de stranden en de oevers van de wateren worden volgebouwd met recreatieparken en hotels. Als het aan de SP ligt, komt er geen nieuwe bebouwing op het strand of nieuwbouw aan de kust. De kust moet op enkele dwingende uitzonderingen, zoals kustverdediging en natuurbehoud na, openbare ruimte blijven voor iedereen.
- 5.13 Vanuit een gedegen visie dienen ook de oevers van de Deltawateren worden beschermd tegen bebouwing. De Provincie heeft hier de regie. Openbare ruimte en natuur moeten voor bewoners en recreanten toegankelijk blijven, uitgezonderd kwetsbare natuur- en vogelgebieden. Zichtbaar aangeven van recreatie-, rust- en beschermingszones is noodzakelijk.
- 5.14 Provinciale afstemming is nodig om te voorkomen dat er gebouwd wordt voor leegstand. Openbare ruimte mag niet worden ingevuld door recreatiewoningen, die niet worden verkocht of leegstaan en dienen als vastgoedbelegging.
- 5.15 De SP staat kritisch tegenover het vervangen van campings door bungalows en recreatieparken. Naast de ruimtelijke gevolgen vindt de SP het van groot belang dat het voor iedereen, ongeacht het inkomen, mogelijk moet zijn om in Zeeland te recreëren. Kamperen moet mogelijk zijn. Kwaliteitsverbetering is geen excuus voor vervanging van stacaravanparken door huisjesparken. Echte verpaupering (waar sprake is van ondermijning, waar criminele activiteiten plaatsvinden of verkrotting toeslaat) moet worden aangepakt. Echter moet dit ook geen excuus zijn om bestaande campings en recreatieparken uit te breiden.
- 5.16 Minicampings moeten niet verder uitbreiden. Agrariërs die meer ruimte willen voor campingplaatsen zouden ruimte moeten krijgen tot vormen van een landschapscamping waarbij de agrarische activiteit wordt afgebouwd. Landschapselementen in de vorm van heggen en hagen zijn dan onderdeel van het plan, waarbij het landschap verbeterd wordt en biodiversiteit kan toenemen.
- 5.17 Beperking van hoogbouw is noodzakelijk omdat hoogbouw een groot beslag legt op de openheid van het landschap. In gebieden waar al hoogbouw is, kan het bij hoge uitzondering worden toegestaan, op voorwaarde dat bewoners vroegtijdig worden betrokken bij eventuele plannen.
- 5.18 Bouw van hoge windmolens is enkel acceptabel in concentratiegebieden, op industrieterreinen en langs grote infrastructurele werken. De SP vindt dat hoogbouw van

windmolens niet kan worden toegestaan langs dijken bij open wateren en langs Natura 2000-gebieden. Hoogbouw moet verboden worden indien het de openheid van het landschap aantast.

- 5.19 De Provincie moet erop toezien dat gemeenten zich houden aan afspraken om open landschap, stilte en duisternis te behouden. Openbare verlichting moet terughoudend gebruikt worden in deze gebieden.
- 5.20 In de natuur bevinden zich kwetsbare gebieden die omwille van biodiversiteit en het behoud van soorten beschermd moeten worden. De natuurgebieden vragen om natuurbeleving en dus toegankelijkheid! Maar als het van belang is dat een gebied wordt afgesloten (omdat voor bepaalde dieren en planten een rustgebied essentieel is) dan dient dat besluit, voorzien van goede argumenten, te worden gerespecteerd en op slimme momenten gehandhaafd.
- 5.21 Onze inzet is daarnaast een betere bereikbaarheid van natuurgebieden met het Openbaar Vervoer.

6. SOCIAAL KLIMAAT EN SCHONE ENERGIE VOOR IEDEREEN

De energietransitie heeft een duidelijke richting nodig. We zien vooral aandacht voor de technische kant van het verhaal. De SP wil dat de sociale en menselijke aspecten beter worden uitgewerkt. Wij vinden dat de energietransitie kansen biedt om meer mensen bij de gemeenschap te betrekken en te kijken naar manieren om dat op een coöperatieve manier aan te pakken.

De SP wil tempo maken met de realisering van een energieneutrale samenleving. Maar dat lukt niet als grote groepen burgers buitenspel staan. Dat is momenteel het geval. Wie kan investeren profiteert van energiesubsidies en energierendement. Wie dat niet kan betaalt het gelag: energieheffingen en vernietiging van kapitaal. De huidige praktijk veroorzaakt een tweedeling. Wij willen een andere aanpak: samen aan de slag om de energietransitie voor elkaar te krijgen. Lokale leefbaarheid staat voorop en waar het kan willen we collectieve oplossingen, waarbij alle bewoners aan kunnen sluiten en een evenredig aandeel krijgen.

Het klimaat verandert, de zeespiegel stijgt door de uitstoot van broeikasgassen. Fossiele grondstoffen worden schaars. Transitie naar schone energie (energietransitie) en het aanpassen aan klimaatverandering is noodzakelijk. De provincie heeft autonome taken op het gebied van waterbeheer en in het Deltaplan zoet water moet Zeeland werken om zoetwatertekorten voor drinkwater, landbouw en natuur te voorkomen. Voorbereiding op hoogwaterveiligheid en voorkoming van verdere opwarming van de aarde is noodzakelijk. Een manier om CO₂-uitstoot te

beperken is slimmer gebruik van eindige grondstoffen en de ontwikkeling naar een kringlooeconomie stimuleren.

De verwachting is dat we vaker te maken krijgen met extremere vormen van droogte, hitte, wateroverlast en een stijgende zeespiegel. Om een goede leefomgeving te behouden is aanpassing nodig en bieden bomen en groene inrichting oplossingen om klimaatstress (waardoor de kans op vervroegd overlijden ontstaat) te verminderen.

De opgaven energietransitie en klimaatadaptatie zijn uitgewerkt in de Regionale Energie Strategieën (RES 1.0 en 2.0) en de Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KaSZ) en het Deltaprogramma Zoetwater is vastgesteld.

Met betrekking tot energietransitie zijn verschillende pilotprojecten in uitvoering gebracht en steunen we initiatieven uit de markt die de CO₂-uitstoot helpen reduceren. We ondersteunen de deelname aan het fonds voor energietransitie van de Stichting Zeeuwse Publieke Belangen. Duurzaam inkopen en het zelf inzetten van duurzame grond-, weg- en waterbouw in onze infraprojecten zien we als noodzakelijk en daar kan de Provincie in samenwerking met andere overheden het voorbeeld geven.

Klimaatadaptatieve maatregelen en kennisopbouw willen we voortzetten, zoals het bijdragen aan groene daken, groene schoolpleinen, Proeftuinprojecten Zoet Water en verkoelende maatregelen in woonwijken door bijvoorbeeld het aanplanten van bomen en groenstroken.

We moeten ons voorbereiden op risico's op overstroming in de toekomst en plannen maken voor waterberging. Beter kijken naar slimme ruimtelijke ordening om veilig te wonen. Publieke voorzieningen, zoals elektriciteit, telefoon, water en gas, ziekenhuizen en brandweerkazernes, dienen buiten overstromingsgevoelige gebieden te liggen. Om risico's door overstroming te voorkomen is het noodzakelijk om vooruitziend te bouwen of te herinrichten. We willen voorkomen dat bewoners werken en wonen in gebieden waar een overstromingsgevaar is. De Provincie dient hier actief mee aan de slag te gaan. Als toch blijkt dat evacuatieplannen en noodpakketten onvermijdelijk zijn is het nodig aan alle bewoners en overheden te communiceren waar evacuatie-, vlucht- en hulpverleningsroutes zijn. Risico's moeten bekend zijn en worden vermeden. Als het gaat om de aanleg van infrastructuur dan is het inspelen op de kennis van nu en communiceren met bewoners wat kan en wat risicovol is.

SPEERPUNTEN SOCIAAL KLIMAAT EN SCHONE ENERGIE VOOR IEDEREEN:

- 6.1 Schone energie moet voor iedereen bereikbaar zijn, en mag niet leiden tot tweedeling in de maatschappij.
- 6.2 De SP vindt dat de gehele Zeeuwse bevolking dient te profiteren van de energietransitie inclusief de mensen die niet over de nodige financiële middelen beschikken. Een aanpak waarbij deelnemers zeggenschap hebben. We willen een solidaire vorm kiezen, die de lusten en lasten rechtvaardig verdeelt, zodat lokaal de leefbaarheid verbeterd wordt.

- 6.3 De SP wil dat er onafhankelijke informatie beschikbaar is of komt voor iedereen over energie, energiebesparing, isoleren van woningen etc. Zodat iedereen mee kan doen.
- 6.4 De Provincie moet initiatieven ondersteunen die uit de samenleving, dorpen en wijken, komen voor schone energie en energiebesparing, zodat lokaal schone energie voor iedereen betaalbaar wordt.
- 6.5 Als overheidssubsidies en faciliteiten worden verstrekt voor energiebesparing, voor zonnepanelen of andere schone energiebronnen dan moet iedereen kunnen profiteren van deze faciliteiten en subsidies. Dat kan via coöperaties, als ze voldoen aan zekere voorwaarden. De voorwaarde is dat er geen financiële drempels bestaan om daar aan deel te nemen. Bijvoorbeeld door vormen van voorfinanciering. Het is een manier om te participeren bij schone energie in de eigen omgeving. Met zeggenschap voor iedereen.
- 6.6 De Provincie stimuleert de woningcorporaties om actief aan de slag te gaan om de oude woningvoorraad zo snel mogelijk energieneutraal te maken en juist daar de subsidie PIW voor te gebruiken.
- 6.7 De SP vindt dat Zeeland open moet staan om nieuwe vormen van schone energie te verkennen, niet enkel ten bate van de industrie, waaronder groene waterstof.
- 6.8 Voor meer elektrische auto's en schepen dienen extra voorzieningen te komen (b.v. laadpalen). Afstemming van de infrastructuur is dus essentieel.
- 6.9 Infrastructurele werken die vervangen worden of opnieuw aangelegd worden, moeten volgens dezelfde normen voor schone energie worden aangelegd (denk aan led-lampen of andere elektrische verlichting).
- 6.10 De provincie behoort het goede voorbeeld te geven door waar mogelijk eigen gebouwen, wagenpark en voorzieningen energieneutraal te maken.
- 6.11 Kerncentrales leveren geen schone energie. We willen af van fossiele energie, dus ook van kernenergie. Plutonium en uranium zijn stoffen die gedolven worden, met grote ecologische gevolgen en de voorraad is eindig. Het is onverantwoord om hier opnieuw in te investeren. Het gaat om miljarden en een jarenlange investering, niet alleen in kerncentrales maar ook in opslag van radioactief afval, als gekozen wordt voor de bouw van nieuwe kerncentrales.
- 6.12 Kernenergie is risicovol voor de leefomgeving en de bewoners. En bovendien weggegooid geld. Besteed de miljoenen beter aan wind, zon en waterstof. Als er een ongeluk plaatsvindt dan zijn de gevolgen voor de bevolking rampzalig, de schade onbetaalbaar en toekomstige schadelijke effecten enorm. Daarom is de SP voor sluiting en ontmanteling van de kerncentrale in Borssele. Zolang de kerncentrale in Borssele niet dicht is, is voortdurende

controle van groot belang en moet de veiligheid zo goed mogelijk worden gegarandeerd, wat allemaal extra geld kost.

- 6.13 PZEM wordt niet verder uitgekleeft. De SP wil een nieuwe groene Energie Maatschappij.
- 6.13 De Provincie behoort alles in het werk te stellen om samen met de Veiligheidsregio veiligheidsplannen actueel en adequaat te houden en de regelmatige communicatie met en over de kerncentrales, ook die in België, te bevorderen. De bevolking dient op de hoogte te zijn van eventuele risico's en hoe te handelen bij gevaar. Op korte termijn moet een visie opgesteld worden aangaande de beveiliging van onze haven North Sea Port, onze kerncentrale, ons watersysteem en drinkwatervoorziening. Alle kernvoorzieningen zoals drinkwatervoorzieningen mogen nooit in handen komen van vreemde mogendheden. Ook de beveiliging van data, computersystemen, wind- en zonneparken moet door de Provincie gegarandeerd worden.
- 6.14 De SP keert zich tegen nieuwe vormen van energieopwekking die niet duurzaam zijn en gevaren met zich mee kunnen brengen voor milieu en volksgezondheid.
- 6.15 Hoogwaterveiligheid dient hoog op de agenda te komen en een strategie en plan van aanpak voor nu en de langere termijn dient hiervoor volledig uitgewerkt te worden en de informatievoorziening richting bewoners dient op orde te zijn. Provincie moet hier een actieve rol oppakken en zelf een plan ontwikkelen en voor kennis en netwerk aanhaken bij het Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta.
- 6.16 Om risico's door zeespiegelstijging en overstroming te voorkomen is het nodig om vooruitziend te bouwen of te herinrichten. We willen voorkomen dat bewoners werken en wonen in gebieden waar een overstromingsgevaar is. Actieve inzet door de Provincie en samenwerking met overheden is de komende jaren nodig.

7. VERKEER EN OPENBAAR VERVOER VOOR IEDEREEN

Voor inwoners, toer en de economie is het belangrijk dat de hele provincie goed bereikbaar is. De Provincie is direct verantwoordelijk voor het Openbaar Vervoer en voor het provinciale wegennet. De eigenaren van Openbaar Vervoer bedrijven in Zeeland zijn buitenlandse investeerders. Door de marktwerking in het Openbaar Vervoer profiteren deze investeerders van de winsten die ze maken zonder dat er een verplichting is tot investeren in en verbetering van het vervoer. Dit ondanks het feit dat er steeds hogere eisen gesteld worden aan Openbaar Vervoer en wegen.

De SP heeft ècht andere plannen dan alle andere politieke partijen als het over verkeer en vervoer gaat. Wij staan voor een andere verdeling van de financiële middelen. Er moet meer geld naar Openbaar Vervoer. Als het aan de SP ligt wordt er voor het wegennet verder alleen geld uitgegeven aan veiligheid en onderhoud. Investering in fietspaden en de veiligheid van fietsers is noodzaak. Als voorbeeld: wij vinden dat het hele project Zanddijk in Yerseke niet door hoeft te gaan. Wij krijgen de indruk dat niemand blij is met de gekozen oplossing. Wat ons betreft komt er alleen een ontsluiting van het bedrijventerrein en oplossingen voor de veiligheid van de fietsers. Voor de toekomst is een rondweg een oplossing waar wel draagvlak voor is.

Vestigingsklimaat en leefbaarheid worden in belangrijke mate bepaald door de beschikbaarheid van goed Openbaar Vervoer. De nieuwe mobiliteitsstrategie zal de beschikbaarheid van het Openbaar Vervoer in Zeeland nog verder verslechteren, dit is terug te vinden in het rapport dat de SP heeft uitgebracht in 2021 over het Openbaar Vervoer in Zeeland. In het hele land rijden al 4 treinen per uur. Dat zou in Zeeland ook zo moeten zijn. Met het aankomende rekeningrijden zal het voor de meeste mensen anders worden om zich te verplaatsen met hun eigen vervoermiddel. Met de nieuwe mobiliteitsstrategie zal het Openbaar Vervoer een minder toegankelijk alternatief worden.

Binnenvaart is een duurzamere vorm van goederenvervoer dan het vervuilende vrachtverkeer. Het kleinste binnenvaartschip vervoert evenveel lading als 14 vrachtwagens en de grootste duwstollen kunnen zelfs evenveel lading vervoeren als 660 vrachtwagens! De binnenvaart vraagt om meer aandacht en de Provincie dient in te zetten op onder andere meer ligplaatsen en andere voorzieningen voor binnenvaartschepen.

Luchthaven Midden-Zeeland ligt midden in een druk bezet recreatiegebied aan het Veerse meer en speelt geen rol in het Openbaar Vervoer. Dit vliegveld fungeert vooral voor recreatieve vluchten. Daarnaast worden er de laatste jaren helikoptervluchten ten behoeve van het onderhoud van de windmolens op zee uitgevoerd. Er liggen nu plannen om er ook reddingshelikopters te stationeren, die acht maal zoveel lawaai maken als de "windmolen" heli's. Deze helikopters mogen tijdens een reddingsvlucht altijd landen en opstijgen. Maar als ze op het vliegveld worden gestationeerd komen er nog eens de oefen- en onderhoudsvluchten bij. Daarvoor bestaat geen toestemming volgens de nu geldende regels. De SP is tegen deze ontwikkeling, waardoor lawaaioverlast de recreatie en het woongenot van bewoners in de omgeving verstoort.

Het vliegveld heeft een vergunning voor 46.500 vliegbewegingen (een vliegbeweging is een start of landing) maar gebruikt er niet meer dan 26.000, waarmee er nog (te)veel ruimte is voor uitbreiding. De combinatie met de recreatie in de omgeving veroorzaakt grote spanningen waarbij de vraag zich voordoet of het aantal vliegbewegingen op het vliegveld nog wel verder toe moet kunnen nemen tot het toegestane maximum van 46.500 of eigenlijk dient te worden teruggebracht tot het huidige niveau. Want de SP vindt dat de maximale geluidsbelasting van de omgeving is bereikt!

Als het aan de SP ligt wordt het Openbaar Vervoer een betaalbaar, toegankelijk en duurzamer alternatief voor het eigen vervoer.

SPEERPUNTEN VERKEER EN OPENBAAR VERVOER VOOR IEDEREEN:

- 7.1** Het Openbaar Vervoer is er voor iedereen, van jong tot oud, van student tot pensionada. Daarom moet het Openbaar Vervoer wat de SP betreft betaalbaar zijn, zodat iedereen hiervan gebruik kan maken. Om het Openbaar Vervoer als een *echt* alternatief te gebruiken voor het eigen vervoer moet dit volgens de SP gratis worden. Zolang het Openbaar Vervoer in Zeeland nog niet gratis is wil de SP dat jongeren onder de 18 jaar nog van een speciaal tarief voor het Openbaar Vervoer gebruik kunnen blijven maken.
- 7.2** Er moet een toegankelijk en betaalbaar netwerk zijn voor Openbaar Vervoer, voor iedereen. Hierbij horen ook verbindingen met andere provincies en internationale verbindingen. Met name voor lijn 19, Hulst-Breda, strijd de SP al jaren. We willen dat deze lijn vast opgenomen wordt en dat we niet elke keer moeten strijden tegen het gepland schrappen van deze lijn. Tevens dient de Provincie er zorg voor te dragen dat de aansluiting van de N62, Terneuzen-Zelzate op het Belgische wegennet, tussen de Nederlandse en Vlaamse overheid goed wordt afgerond.

- 7.3** De SP wil van de nieuwe mobiliteitsstrategie af. Als alternatief voor de nieuwe mobiliteitsstrategie wil de SP voldoende reguliere buslijnen met beroepschauffeurs. Om het Openbaar Vervoer bereikbaar te houden wil de SP de huidige haltes behouden.
- 7.4** Voor inwoners van Zeeuws-Vlaanderen is het niet mogelijk om zonder te betalen naar andere delen van de provincie te reizen. Dit is niet acceptabel. De Westerscheldetunnel moet daarom zo snel mogelijk tolvrij gemaakt worden. Tol-opbrengsten mogen niet worden gebruikt voor de (mede)financiering van andere projecten of andere infrastructuur.
- 7.5** De SP blijft gekant tegen het uitkleden of verminderen van de afvaarten van de veerdienst Vlissingen-Breskens. De veerdienst is nu in Provinciale handen. We hechten er groot belang aan dat dit zo blijft. De nieuwe aanbesteding van het Openbaar Vervoer biedt ook kansen. Als er geen inschrijvers zijn op de aanbesteding mag de Provincie het Openbaar Vervoer in eigen beheer uitvoeren. Wij denken dat je op die manier problemen veel sneller kan oplossen en vinden dit een goed idee.
- 7.6** Veiligheid gaat de SP aan het hart. Zeker ook als het gaat om het Zeeuwse verkeer. Daarom is het van groot belang dat de Provincie zich proactief inzet voor de veiligheid op de provinciale wegen, fietspaden en andere verkeersvoorzieningen. Als gemeenten met nieuwe plannen komen, neemt de Provincie de regie om te zorgen dat de ontsluiting goed geregeld is.
- 7.7** Een ander belangrijk aandachtspunt op het gebied van veiligheid is het vervoer van gevaarlijke stoffen, zowel over weg als spoor als water. De Provincie ziet er op toe dat dit goed geregeld is, en dat de controlerende en handhavende diensten hiervoor voldoende zijn toegerust.
- 7.8** Vervoer van goederen over water geniet de voorkeur boven vervoer over land omdat het minder vervuילend is. De SP is dan ook een groot pleitbezorger van de binnenvaartsector. De Provincie dient te bevorderen dat meer goederenvervoer over water plaatsvindt door waterwegen op orde te houden, knelpunten op te lossen en te zorgen voor goede voorzieningen.
- 7.9** Onderdeel van de overschakeling op schone energie is ook de bevordering van elektrisch transport, zowel over land als over water. De SP steunt dit, en vindt dat het provinciebestuur dit behoort te bevorderen en te faciliteren en er voor moet ijveren dat ook voor de internationale scheepvaart op de Westerschelde verdere beperkingen worden gesteld aan de CO₂- en stikstofemissies. De Provincie dient er daarbij oog voor te hebben dat het beleid de lusten en de lasten eerlijk verdeelt, op zodanige wijze dat dit de tweedeling niet vergroot, en dat er geen groepen door op achterstand raken. Oplossingen kunnen gezocht worden in collectieve voorzieningen die voorkomen dat een deel van de inwoners opdraait voor lasten en zelf niet financieel in staat is om te participeren. De SP wil inzetten op publieke voorzieningen met laadpalen voor zowel auto's als fietsen.
- 7.10** De SP zet zich in voor de uitbreiding van ligplaatsen en voorzieningen ten behoeve van de binnenvaart.
- 7.11** Wat de SP betreft zijn internationale treinverbindingen erg belangrijk. De SP is er groot voorstander om de geplande spoorlijn tussen Gent en Terneuzen niet alleen voor goederenvervoer te gebruiken maar ook voor personenvervoer. De Provincie dient hier een sturende rol aan te nemen.
- 7.12** De SP vindt dat de maximale geluidsbelasting van de omgeving door het vliegveld Midden-Zeeland nu wel is bereikt! Reddingshelikopters zijn alleen welkom voor noodgevallen!

- 7.13** Zeeland is een fietsprovincie. Hierbij hoort ook de goede infrastructuur. Er moeten overal veilige fietspaden komen met voldoende laadpalen ook voor fietsers.

8. KUNST, CULTUUR EN ERFGOED VOOR IEDEREEN

Kunst en cultuur raken aan het fundament van de samenleving. Kunst en cultuur is volgens de SP een belangrijk onderdeel van de samenleving. De SP ziet de productie en de beleving van kunst en cultuur als een onmisbaar onderdeel van een gezonde en sociale leefomgeving. Het moet toegankelijk, betaalbaar en herkenbaar zijn. Vrijheid en ruimte voor de creatieve kant in de samenleving is noodzaak. Niet gebonden aan voorwaarden en commerciële belangen maar open en vrij van sturing vooraf. Onze inzet is voldoende subsidie voor kunst en cultuur zonder strakke kaders en voorwaarden. Het is in het kader van de subsidietoekenning logisch dat er een zeker percentage van de gelden richting Zeeuwen gaat die als kunstenaar, musicus, cabaretier, theatermaker in Zeeland werkzaam zijn. Hier moeten ook kansen geboden worden voor deze Zeeuwen. Erfgoed in Zeeland is op allerlei plekken te beleven en te ontdekken. Behoud en bescherming van erfgoed is nodig om de lokale cultuur te behouden. Dat geeft herkenning van tradities en gewoontes die de cultuur en de samenleving in Zeeland in de loop der eeuwen heen kenmerkt voor zowel bewoners als recreanten.

SPEERPUNTEN KUNST, CULTUUR EN ERFGOED VOOR IEDEREEN:

- 8.1 De SP vindt dat cultuurgeld in de eerste plaats naar de cultuursector moet gaan en niet naar cultuurmanagers of anderen die er zijdelings bij betrokken zijn en er geld aan willen

- verdienen. Het moet voor bewoners toegankelijk en betaalbaar zijn om cultuur te beleven, zodat cultuur er voor iedereen is.
- 8.2 Voor een gezond cultureel klimaat geldt dat iedere vorm van kunst er moet kunnen zijn, toegankelijk is voor iedereen en uit alle lagen van de samenleving moet kunnen komen. Te denken valt aan muziek, theater, film, beeldende kunst, binnen en buiten, in de stad, op het platteland en in de natuur. De Provincie moet zich inzetten om educatie over kunst en cultuur te faciliteren.
- 8.3 Provinciale middelen moeten beschikbaar zijn voor cultuur op alle fronten. Ruimte voor cultuur vraagt ruimdenkendheid, oog voor culturele diversiteit en lef.
- 8.4 We stellen meer middelen beschikbaar voor groen erfgoed (oude bomen, cultuurhistorische elementen zoals hakhout, houtwallen) en grijs erfgoed (historische dorpen, woningen en boerderijen) op het platteland. Dit zegt iets over de geschiedenis van de omgeving en haar bewoners.
- 8.5 De Provincie behoort een actieve rol te spelen in het behouden en/of herbestemmen van cultureel erfgoed. Landschappelijk en cultureel erfgoed moet van de Provincie de aandacht krijgen die het verdient. Waar nodig wordt hierin extra geïnvesteerd.
- 8.6 Om de Zeeuwse Bibliotheek aantrekkelijk te houden voor iedereen moet deze toegankelijk en betaalbaar zijn. De Provincie kan hier een belangrijke rol vervullen en moet zich wat de SP betreft hiervoor inzetten. Dat geldt ook voor ondersteuning bij het in stand houden van lokale bibliotheekvoorzieningen. Om de bibliotheek ook voor jongeren aantrekkelijk te maken moeten zij hun cultuurpas in kunnen zetten bij de bibliotheek.
- 8.7 De Provincie bevordert het contact tussen jongeren via cultuur, zeker na COVID-19 is het belangrijk dat jongeren contact met leeftijdsgenoten beleven. De Provincie moet zich daarom inzetten om samen met de gemeenten openbare ´chill ruimtes´ voor jongeren te faciliteren waarbij iedereen welkom is.
- 8.8 Volgens de SP is cultuur bij uitstek de manier om jong en oud met elkaar in contact te brengen. De Provincie moet zich hiervoor inzetten en mogelijkheden faciliteren.
- 8.9 De SP wil in de komende bestuursperiode geen nieuwe bezuinigingen op cultuur en wil inzetten op meer middelen voor kleinschalige culturele projecten. Om het contact tussen bewoners te bevorderen moet de Provincie kijken naar manieren om deze kleinschalige culturele projecten samen met bewoners op te zetten.
- 8.10 De SP vindt een actieve regionale omroep van belang om mensen dichterbij elkaar te brengen. We pleiten voor een regionale omroep waarbij het niet gaat om kijkcijfers maar om

een divers aanbod, en representativiteit voor alle Zeeuwen vanuit zorgvuldige journalistiek. De Provincie moet actief staan voor behoud van onafhankelijk regionale media, waarbij ze zich niet mengt in het redactioneel beleid.

- 8.11 Op dit moment maakt de Provincie gebruik van de Cultuuragenda. In dit document worden alle kunstuitingen die door de Provincie gesubsidieerd worden, omschreven. Wij willen dat ook in de volgende periode de Cultuuragenda blijft bestaan en vragen daarin speciale aandacht voor: De Fair Pay code, cultuureducatie, de Cultural Board, het vereenvoudigen van de procedures voor kunst- en cultuursubsidies en het samenbrengen van bestaande subsidiefondsen voor de creatieve sector.
- 8.12 De Provincie stimuleert de Zeeuwse gemeenten om meer betaalbare broedplekken voor kunstenaars te creëren en dat gemeentelijke panden ook worden aangeboden aan de culturele sector. De gemeenten creëren en bevorderen aanschuiftafels, voor ondernemers in de culturele sector, die ook als adviesorgaan kunnen dienen.
- 8.13 Wij willen dat er een fonds komt zodat alle kinderen mee kunnen doen aan muziek- en kunstonderwijs inclusief instrumenten en materialen, ook als hun ouders het niet kunnen betalen.

9. JONGEREN

Jongeren zijn belangrijk voor de provincie, want zij vormen de toekomst van de samenleving. Juist omdat veel jongeren wegtrekken uit de Provincie wil de SP dat er apart beleid voor jongeren komt om ze meer en beter te binden aan de provincie.

Steeds meer faciliteiten en voorzieningen die jongeren aanspreken zijn verdwenen of verslechterd. Daarom wil de SP dat de Provincie gaat inzetten om deze voorzieningen en faciliteiten te bevorderen. Dat zal direct ook voor andere bewoners de leefbaarheid verbeteren. Als we in de Provincie meer jongeren hebben is dit positief voor de diversiteit van de samenleving, de economie en de arbeidsmarkt.

Wat jongeren bindt aan Zeeland.

SPEERPUNTEN JONGEREN:

Als je aan jongeren zelf vraagt wat ze nodig hebben om na hun studie in Zeeland te komen wonen zeggen ze dat wat we in speerpunten kunnen vertalen:

- 9.1 Betaalbare huisvesting.
- 9.2 Stage-voorzieningen in de buurt.
- 9.3 Voldoende werkvoorzieningen op maat.

- 9.4 Toegankelijk en betaalbaar Openbaar Vervoer.
- 9.5 Voldoende toegang tot publieke voorzieningen.
- 9.6 Voldoende onderwijsinstellingen in iedere buurt.
- 9.7 Voldoende toegang tot zorg.
- 9.8 Uit gesprek met jongerenwerkers blijkt dat jongeren behoefte hebben aan toegankelijke 'chill locaties'. Ook is het belangrijk dat jongeren informatie krijgen en contact kunnen opnemen met Gemeenten en Provincie via kanalen die zij gewend zijn te gebruiken. Zoals Social Media: Facebook, Instagram, Tiktok, Snapchat, Whatsapp.
- 9.9 Om te studeren in Zeeland aantrekkelijk te maken voor jongeren zijn goede en betaalbare studentenwoningen vereist. Daar moet de Provincie, in samenwerking met de Zeeuwse gemeenten, voor zorgen.
- 9.10 Ook moeten er voldoende stageplekken zijn voor alle opleidingsniveaus en banen.
- 9.11 Daarnaast wordt er door jongeren aangegeven dat er behoefte is aan voorzieningen voor sport en hobby, meidenavonden en meidenactiviteiten, wateractiviteiten en clinics zoals een skate clinic. De Provincie moet Gemeenten stimuleren om deze voorzieningen voor jongeren te faciliteren.

10. EEN BESTUUR DAT OPKOMT VOOR IEDEREEN

De politiek heeft de laatste tijd te maken gehad met een dalend vertrouwen. Wij als SP denken dat de politiek daar schuldig aan is. Zelden wordt er echt geluisterd naar mensen en iets met hun input gedaan. Dat kan anders, dat kan beter. Als het aan de SP ligt wordt het duidelijker waar de politiek mee bezig is en waar ze over gaat. Mensen echt meenemen bij belangrijke besluiten.

Over belangrijke onderwerpen die mensen echt raken zouden ze zich moeten kunnen uitspreken door middel van een referendum.

Wij vinden dat in de afgelopen periode er door het bestuur te weinig is opgekomen voor de belangen van de Zeeuwen. Wat ons betreft wordt er wat vaker met de vuist op tafel geslagen als het hier over gaat. We hebben in Zeeland een bestuur nodig dat lef heeft, dat dicht bij de mensen staat, dat begrijpt wat hen bezig houdt en hen vertegenwoordigt.

In Zeeland wordt er over het algemeen goed samengewerkt tussen Gemeenten, Waterschap en Provincie. Als het aan ons ligt neemt de Provincie vaker de regie.

De SP denkt dat sommige taken die de Provincie moet uitvoeren beter in eigen beheer kunnen worden uitgevoerd dan te worden uitbesteed.

Schaalvergroting is nooit een oplossing voor problemen. Dit maakt de problemen alleen maar groter. Wij zijn dan ook niet voor fusies tussen gemeenten tenzij het een uitdrukkelijke wens is van de inwoners zelf.

De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vaak te onoverzichtelijk. Bijvoorbeeld, wie gaat er over de dijken en het water en het land. Uitvoeringsorganisaties zoals het Waterschap kunnen beter direct aangestuurd worden vanuit de Provincie zelf.

Ondermijnende criminaliteit is ook in Zeeland een groot probleem. De Zeeuwse havens in het bijzonder vormen een risico. Wij willen dat het nieuwe bestuur hier serieus werk van maakt.

De SP vindt dat belangenverenigingen die goed zijn in het lobbyen vaak een betere positie hebben dan de inwoners of andere belanghebbenden.

Integriteit en integer functioneren verdient alle aandacht. De SP vindt dat alle nieuwe bestuurders, inclusief Statenleden, onderworpen moeten worden aan een integriteitsonderzoek.

SPEERPUNTEN EEN BESTUUR DAT OPKOMT VOOR IEDEREEN:

- 10.1 De provincie Zeeland heeft een krachtadig bestuur nodig dat met de vuist op tafel slaat als het echt nodig is.
- 10.2 Betrekken van inwoners bij het nemen van besluiten moet wat de SP betreft centraal staan. Niet pas als de plannen al klaar zijn, maar echt vanaf het begin, als de plannen nog gemaakt moeten worden. Er moet echt geluisterd worden naar mensen.
- 10.3 Echte provinciale taken zoals Openbaar Vervoer kan de provincie het best in eigen beheer uitvoeren.
- 10.4 Provinciale documenten mogen alleen geheim worden verklaard als aangetoond is dat er anders (financiële) schade geleden wordt.
- 10.5 Voor bestuurders van ondernemingen waarvan de provincie aandeelhouder is mag de beloning niet hoger zijn dan het WNT-maximum
- 10.6 Inhuren van externen mag alleen bij hoge uitzondering worden gedaan en de beloning mag in ieder geval niet hoger zijn dan de Roemer-norm.
- 10.7 Wij zijn voor een sober bestuur dat altijd heel goed naar de eigen uitgaven kijkt.
- 10.8 Wat de SP betreft schaffen we het bestuur van het Waterschap af en brengen we de uitvoeringsorganisatie direct onder de verantwoordelijkheid van de Provincie.
- 10.9 De SP zet zich in om de invloed van lobbyisten te beperken.
- 10.10 Alle nieuwe bestuurders inclusief Statenleden worden onderworpen aan een integriteitsonderzoek.
- 10.11 Er moet een mogelijkheid komen om juridisch aanvechtbare besluiten van GS op verzoek van één of meerdere fracties te onderzoeken.

11. FINANCIËN

In de komende periode zal er veel veranderen op het gebied van de financiën van de Provincie. Door het rekeningrijden verdwijnt de motorrijtuigenbelasting. Een deel van de motorrijtuigenbelasting, de opcenten, is een belangrijke inkomstenbron van de Provincie.

Het Rijk creëert voor de Provincies nieuwe mogelijkheden om belastingen te innen. De SP vindt dat een slecht plan. Welke groep je ook uitkiest, inwoners of autobezitters, het zal altijd een lastenverzwaring betekenen. Wij vinden dat het Rijk gewoon voldoende middelen moet geven om als Provincie de taken die je hebt fatsoenlijk te kunnen uitvoeren.

Doordat de Provincie de aandelen Evides heeft gekocht krijgt de Provincie op termijn meer geld ter beschikking. De SP is voor gedegen Provinciale financiën, met andere woorden, je mag niet meer geld uitgeven dan er binnenkomt. Je mag geen nieuwe schulden maken.

Wel vinden wij dat er op dit moment te weinig geld wordt uitgegeven aan: Openbaar vervoer; Handhaving in natuurgebieden; aantrekken van jongeren;

SPEERPUNTEN FINANCIËN:

- 11.1 Geen nieuwe belasting voor inwoners van Zeeland.
- 11.2 Niet meer geld uitgeven dan dat er binnen komt.
- 11.3 Meer geld voor Openbaar Vervoer, handhaving in natuurgebieden, aantrekken van jongeren.

SP.
ZEELAND

ZEELAND.SP.NL